

Quins sectors s'han beneficiat més de la demanda embassada?

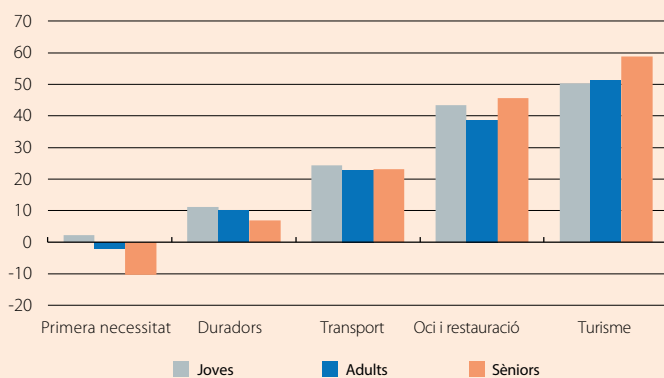
El consum ha repuntat de forma considerable des del final de l'últim estat d'alarma al maig. En bona part, es tracta de consum embassat a conseqüència d'un estalvi forçós sense precedents, arran de les restriccions a l'activitat i a la mobilitat imposades des de l'inici de la pandèmia per controlar la propagació del virus. Gràcies a les dades internes i completament anonimitzades de CaixaBank,¹ comprovarem que la recuperació de la despesa ha estat molt desigual entre els diferents sectors i també analitzarem si hi ha diferències significatives entre consumidors amb diferents nivells de renda i edat.

En quins sectors ha repuntat més la despesa? Una anàlisi per nivells de renda i per edat

En concret, analitzem el creixement del consum des del mes de maig, quan va finalitzar l'últim estat d'alarma. Com es pot observar al primer gràfic, destaca la recuperació de la despesa en transport i, sobretot, en oci i restauració i en turisme. Així, doncs, els sectors més perjudicats per les restriccions (la majoria encara vigents en el 1T 2021) són els que més s'estan recuperant.² D'altra banda, els béns duradors (mobles, tèxtil, etc.) s'han beneficiat de forma molt més modesta del repunt del consum observat des del maig, com es veurà més endavant. En canvi, la despesa en béns de primera necessitat ha registrat una reculada (llevat del cas de les llars amb rendes més baixes), pel fet, en part, que aquests béns són substituïbles pels serveis oferts per la restauració.

Recuperació del consum per edats des del final de l'estat d'alarma

(p. p.)

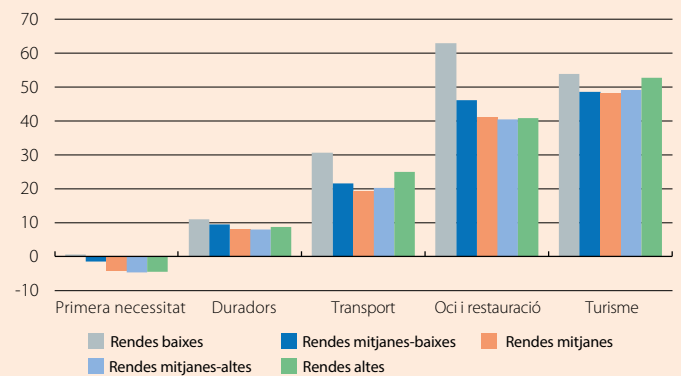

Notes: Joves fa referència a persones entre els 16 i els 29 anys; adults, a persones entre els 30 i els 59 anys, i sèniors, a persones de més de 60 anys. Cada barra mostra la diferència entre l'evolució de la despesa acumulada entre el maig i el setembre del 2021 en relació amb la seva evolució en l'acumulat del gener a l'abril del 2021. En els dos casos, calculem la variació en relació amb el mateix període del 2019. Analitzar la recuperació del consum per sectors mitjançant aquesta diferència de variacions acumulades permet eliminar una part molt important del biaix procedent de l'acceleració en la substitució de l'efectiu per pagaments amb targeta que la pandèmia ha comportat i que hauria de ser similar en els dos períodes considerats.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes de CaixaBank.

Recuperació del consum per trams de renda des del final de l'estat d'alarma

(p. p.)

Notes: Les rendes baixes fan referència al 20% de la població amb ingressos més baixos; les rendes mitjanes-baixes, al següent 20% de persones; les rendes mitjanes, al següent 20% amb encara més ingressos... i, així, successivament. Cada barra mostra la diferència entre l'evolució de la despesa acumulada entre el maig i el setembre del 2021 en relació amb la seva evolució en l'acumulat del gener a l'abril del 2021. En els dos casos, calculem la variació en relació amb el mateix període del 2019. Analitzar la recuperació del consum per sectors mitjançant aquesta diferència de variacions acumulades permet eliminar una part molt important del biaix procedent de l'acceleració en la substitució de l'efectiu per pagaments amb targeta que la pandèmia ha comportat i que hauria de ser similar en els dos períodes considerats.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes de CaixaBank.

Un altre aspecte que crida l'atenció és que, a la majoria de sectors, el rebot del consum ha estat més intens entre les persones amb rendes més baixes, quelcom que es pot explicar pel fet que són els col·lectius que ja hauran alliberat tota la seva demanda embassada el 2021.

Pel que fa a l'edat del consumidor, els patrons de consum són molt similars. No obstant això, tal com s'observa al segon gràfic, la substitució de béns de primera necessitat per l'oci i la restauració ha estat major entre els sèniors. Aquest col·lectiu és el que ha registrat taxes de creixement més elevades al sector dels béns de primera necessitat des de la irrupció de la pandèmia,³ de manera que és plausible que, quan s'hagin sentit més segurs, gràcies als avanços en la campanya de vacunació, hagin substituït una part d'aquesta despesa per despesa en restauració.

Per què els béns duradors no han repuntat tant?

En la primera part de l'article hem vist com la despesa en transport, en oci i restauració i en turisme ha repuntat de

1. En particular, dades de pagaments amb targetes emeses per CaixaBank als terminals de punt de venda (TPV) de CaixaBank.

2. Una part d'aquest rebot s'explica per un efecte de base derivat del fet que el consum en aquests sectors va estar deprimat durant la primera part de l'any. No obstant això, les seves altes taxes de creixement en relació amb el període pre-pandèmia entre el maig i el setembre reforcen la hipòtesi que ha estat en aquests sectors on s'ha materialitzat la major part de la demanda embassada. Per a més informació, vegeu el monitor de consum de CaixaBank Research a <https://www.caixabankresearch.com/es/publicaciones/monitor-consumo>.

3. Vegeu l'article «El consum de cada generació en temps normals... i en temps de pandèmia», al Dossier de l'IM05/2021.

manera significativa en els últims mesos. No obstant això, la recuperació dels béns duradors ha estat més continguda,⁴ un patró que observem als diferents subsectors que podem capturar amb les dades internes de CaixaBank (vegeu el tercer gràfic). A què és degut aquest fet?

En part, això és degut a la gran capacitat d'adaptació del sector als canals de venda *online*, el creixement dels quals està sent notable i prolongat en el temps i ha esmorteït la caiguda de les vendes presencials (vegeu el quart gràfic). En aquest sentit, la recuperació de la despesa en béns duradors, tot i que existent, no ha estat tan intensa com en altres sectors, ja que la seva contracció durant la pandèmia va ser més suau.

Un segon factor té a veure amb les cadenes de subministrament i amb la capacitat de producció. El fet que la major part de la caiguda del consum durant la pandèmia s'expliqui per la imposició de restriccions⁵ ha provocat que la demanda s'hagi recuperat molt més ràpid en comparació amb les crisis precedents (de fet, els nivells de consum en totes les categories de béns ja són superiors als nivells del 2019). No obstant això, en molts sectors, l'oferta no s'ha pogut recuperar tan ràpidament.

Aquest desajustament entre l'oferta i la demanda ha tensionat molt les cadenes de subministrament, en especial en el transport marítim. Al sector dels béns duradors, on el producte final és molt sovint fruit d'una llarga cadena de producció, aquesta situació és especialment rellevant. El preu per enviar un contenidor amb mercaderia amb vaixell s'ha disparat en els últims mesos i ha assolit cotes no vistes en els últims anys, quelcom que ha provocat que moltes empreses s'hagin quedat sense aprovisionaments per poder mantenir el nivell de producció (vegeu el cinquè gràfic).

Finalment, un altre aspecte que cal tenir en compte i que també està relacionat amb el desajustament entre l'oferta i la demanda ens porta a la Xina, la fàbrica del món. Les noves directrius marcades per Pequín sobre la contenció del consum d'energia per mantenir els preus a ratlla i per complir els objectius mediambientals han provocat que un nombre important d'empreses s'hagin vist obligades a reduir o, fins i tot, a aturar durant alguns dies la producció. Juntament amb el tensionament de les cadenes de subministrament esmentat més amunt, les dues problemàtiques poden ser un risc a la baixa al mercat de béns duradors fins al final del 4T 2021.

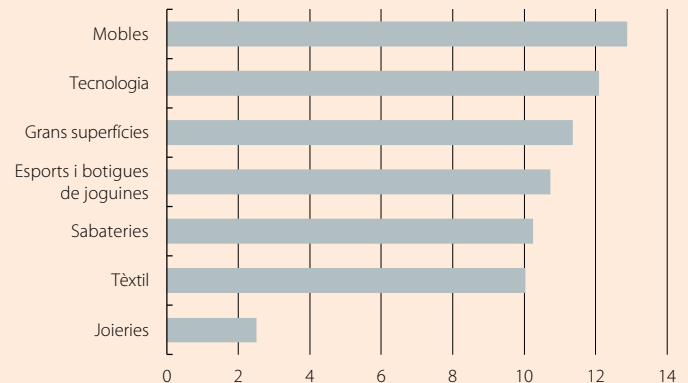
Eduard Llorens i Jimeno,
Javier Garcia-Arenas i Màxim Ventura Bolet

4. De fet, la recuperació és una mica inferior a la que mostra aquest article, ja que inclou la despesa al sector de l'automoció, un dels més perjudicats pels colls d'ampolla presents actualment en l'oferta.

5. Vegeu el Focus «[El paper del consum embassat en la recuperació de la zona de l'euro el 2021](#)», a l'IM05/2021, o «El ahorro de los hogares durante la pandemia y sus posibles efectos sobre la reactivación futura del consumo», al Boletín Económico 1/2021 del Banc d'Espanya.

Recuperació del consum en béns duradors des del final de l'estat d'alarma

(p. p.)

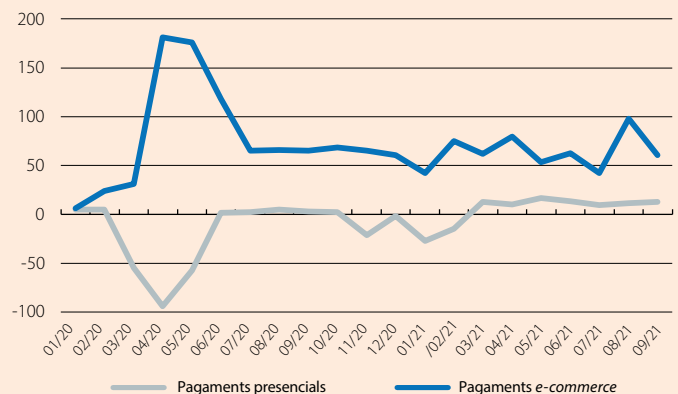

Notes: Cada barra mostra la diferència entre l'evolució de la despesa acumulada entre el maig i el setembre del 2021 en relació amb la seva evolució en l'acumulat del gener a l'abril del 2021. En els dos casos, calculem la variació en relació amb el mateix període del 2019. Analitzar la recuperació del consum per sectors mitjançant aquesta diferència de variacions acumulades permet eliminar una part molt important del biaix procedent de l'acceleració en la substitució de l'efectiu per pagaments amb targeta que la pandèmia ha comportat i que hauria de ser similar en els dos períodes considerats.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes de CaixaBank.

Despesa en béns duradors per canal de venda

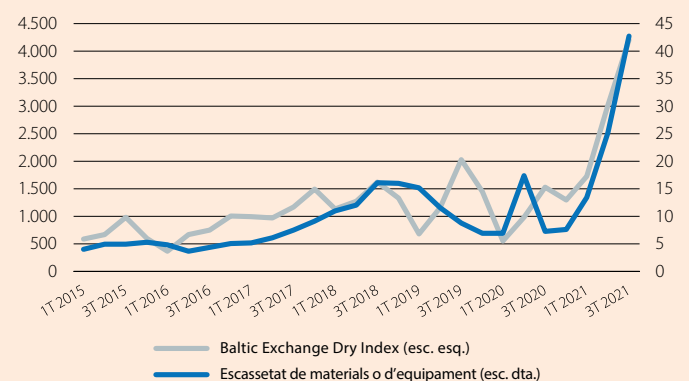
Variació en relació amb el mateix període del 2019 (%)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes de CaixaBank.

Zona de l'euro: Baltic Exchange Dry Index (BDI)* i colls d'ampolla en la producció de manufactures

Nivell (% d'empreses)

Notes: * El Baltic Exchange Dry Index (BDI) és un índex dels nòlits marítims de càrrega a granel seca de fins a 20 rutes marítimes clau de tot el món. La línia blava recull el percentatge d'empreses que declara l'«escassetat de materials o d'equipament» com un factor limitatiu important de la seva producció.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Refinitiv i de la Comissió Europea.